

Zpráva o humanitární pomoci

Diakonie ČCE – Střediska humanitární a rozvojové spolupráce

Povodně na Uničovsku

červen 2020

Obsah

Úvod	2
Příčiny povodně a její rozsah	3
Povodně v roce 2020	3
Povodně na Uničovsku.....	3
Působení Diakonie ČCE – Střediska HRS	4
Přímá manuální pomoc dobrovolníků	4
Vysoušení v domácnostech.....	5
Finanční podpora	5
Spolupráce s jinými organizacemi	6
Humanitární tým Střediska HRS.....	7
Přehled mediálních výstupů	7
Finanční zpráva	8
Poděkování.....	9

Úvod

Českobratrská církev evangelická (ČCE) poskytuje pomoc obětem povodní v České republice od roku 1997. V dlouhodobé tradici humanitární pomoci po povodních pokračovalo v roce 2002 a 2010 ústředí Diakonie ČCE. Od dalších rozsáhlých povodní v roce 2013 se této role ujalo nově zřízené Středisko humanitární a rozvojové pomoci (později přejmenované na Středisko humanitární a rozvojové spolupráce). Středisko humanitární a rozvojové spolupráce (HRS) se do pomoci obětem povodní zapojilo i v červnu roku 2020.

Rok 2020 byl pro všechny obyvatele České republiky velmi náročný. Celosvětová epidemie onemocnění COVID-19 měla negativní dopady na celou společnost. Onemocnění samotné se stalo vážnou zdravotní hrozbou, a to především pro seniory a další zranitelné osoby. Vládní opatření přijímaná ve snaze zamezit šíření viru však s sebou nevyhnutelně přinesla sociální a ekonomické dopady a připravila mnoho lidí o finanční zabezpečení a jistoty. Diakonie ČCE a její střediska se proto zapojily do pomoci nejohroženějším a svým klientům pomáhala v této složité situaci. Středisko HRS zorganizovalo a rozdělilo finanční sbírku, pomáhalo s nábořem a koordinací dobrovolníků a zorganizovalo iniciativu „Dopis pro radost“, která pomáhala seniorům překonávat pocity osamění během jejich izolace.

Výjimečný byl rok 2020 i vysokým počtem lokálních přívalových povodní. Povodně způsobené přívalovými srážkami v červnu 2020 byly specifické tím, že se nejednalo pouze o ojedinělou událost, ale povodně se vyskytovaly ve čtyřech epizodách na různých místech České republiky v průběhu celého měsíce června a následně i v říjnu.¹ Nejvíce byla zasažena obec Šumvald a její místní část Břevenec u Uničova, kde povodeň poškodila 280 domů. Vzhledem k velkému rozsahu povodně se do odklizení povodňových škod zapojily po několik dní složky integrovaného záchranného systému, ale také neziskové organizace, které prováděly monitoring potřeb zasažených domácností a organizovaly humanitární pomoc (Diakonie ČCE, Charita ČR, ADRA, Člověk v tísni, ČČK a další). Středisko HRS v tomto nelehkém období nabídlo zasaženým lidem dobrovolnickou pomoc, bezplatné zapůjčení vysoušečů a finanční podporu.

Práci Střediska HRS podpořila ČCE, farní sbory ČCE, dobrovolníci i další podporovatelé a dárci. Těm všem patří naše velké poděkování za jejich podporu a zapojení do humanitární pomoci lidem zasaženým nepřízní osudu.

---

¹ ČEKAL, Radek. Povodně na území České republiky v červnu 2020. *ČHMÚ*. [online]. 2020-06-28 [cit. 2020-11-12]. Dostupné na: https://portal.chmi.cz/files/portal/docs/aktuality/2020/Cerven_2020.pdf

Příčiny povodně a její rozsah

Povodně v roce 2020

Rok 2020 byl rozsahem a četností povodní velmi nadprůměrný. Nejhorší situace nastala v měsíci červnu, který byl srážkově velmi významný. Podle Českého hydrometeorologického ústavu byl zaznamenán nejvyšší červnový úhrn srážek na území ČR od roku 1961. První a zároveň nejničivější deště postihly Uničovsko a jižní část Šumperska. Nejhůře zasaženou obcí byl Šumvald a jeho místní část Břevenec, kde bylo zatopeno a poničeno 280 domů, což je více než polovina obce.² Dalšími zasaženými obcemi byla Oskava, Dlouhá Loučka a Dolní Libina. Během června přišly ještě další dvě vlny silných dešťů, které zasáhly nejprve východní Čechy (od 13. do 14. června) a o pár dní později již celé území České republiky (značně bylo postiženo Pardubicko, Chrudimsko, Svitavsko či Frýdlandsko). Červnové povodně si vyžádaly 8 lidských životů.

V říjnu se potoky a řeky vylily z břehů na většině území České republiky již počtvrté, nejvíce ohrožené byly Morava a Slezsko.³

Povodně na Uničovsku

Povodně zasáhly obce na Uničovsku nečekaně, a to v noci ze 7. na 8. června (mezi 19. a 22. hodinou), kdy v této oblasti začalo docházet ke specifickému bouřkovému efektu, během kterého jednotlivé bouřkové buňky postupovaly opakovaně přes přibližně stejnou lokalitu. Při takovémto „řetězení“ bouřkové aktivity dochází velmi často k zaznamenání až extrémních srážkových úhrnů. Během pouhých tří hodin tak byly na Uničovsku zaznamenány srážkové úhrny okolo 80 mm.⁴ Vedle obrovského množství srážek se na ničivosti povodní však podílely ještě další faktory.

Obcí Šumvald a místní částí Břevenec protéká potok Dražůvka, v jehož bezprostřední blízkosti se v několika kilometrech dlouhé obci nacházejí domy místních obyvatel. Potok Dražůvka protéká zhruba čtyři kilometry dlouhým údolím, které má převýšení přibližně 300 metrů. Po extrémních přívalových deštích se v horní části údolí nad obcí Šumvald srážková voda nahromadila a následně se jako povodňová vlna prohnala Břevencem a Šumvaldem. Povodňovou situaci navíc zdramatizoval fakt, že voda s sebou vzala nemalé množství klád z pokácených lesů a hlínu z polí, které před sebou doslova hrnula. V korytě nahromaděný materiál povodňovou situaci značně zhoršil a způsobil vážné škody na majetku místních občanů.⁵

Z osobních rozhovorů s majiteli poškozených domů vyplynulo, že povodňová vlna přišla velmi rychle a zcela nečekaně. Nebylo možné ani vydat varování o blížícím se nebezpečí. Bohužel rychlost a síla povodňové vlny připravila o život i dvě ženy – z místní části Břevenec a z nedaleké obce Oskava. Lidé, jejichž nemovitosti byly zaplaveny, se nemohli na situaci nijak připravit. Majetek v přízemí domů byl z velké části zničen. Řada domů byla natolik poškozená, že se někteří lidé do nich nemohli z

---

² Povodeň v Šumvaldu na Olomoucku zatopila 280 domů, škody se odhadují na 500 milionů. *Aktuálně*. [online]. 2020-06-13 [cit. 2020-11-12]. Dostupné na: <https://1url.cz/ZzSDE>

³ Hladiny řek klesají, třetí povodňový stupeň platí jen na 4 místech. *Aktuálně.cz* [online]. 2020-10-14 [cit. 2020-11-12]. Dostupné na: <https://1url.cz/BzSCg>

⁴ ČEKAL, Radek. Povodně na území České republiky v červnu 2020. *ČHMÚ*. [online]. 2020-06-28 [cit. 2020-11-12]. Dostupné na: https://portal.chmi.cz/files/portal/docs/aktuality/2020/Cerven_2020.pdf

⁵ Za ničivé záplavy v Šumvaldu mohl mimořádný příval vody i udusaná půda. *iDNES.cz*. [online]. 2020-07-28 [cit. 2020-11-12]. Dostupné na: <https://1url.cz/WzSZI>

důvodu nákladné rekonstrukce vrátit. U dvou domů nařídili statici demolici. Zaplavena a zničena byla často i auta, které nešlo v takové rychlosti přeparkovat. Dvory a zahrady pokryla vysoká vrstva bahna, z některých zahrad musely být odstraněny naplavené klády pokácených stromů. I to svědčí o obrovské síle a ničivosti těchto povodní.

Působení Diakonie ČCE – Střediska HRS

Již po prvních zprávách o rozsahu škod v Šumvaldu a okolí začalo Středisko HRS mapovat situaci a potřebnost humanitární pomoci v obci. Vzápětí byla zřízena humanitární základna v Rýmařově a do obce byli vysláni první dobrovolníci. Následovala i pomoc s vysoušením a veřejná sbírka, která byla mezi zasažené obyvatele rozdělena na konci října a začátku listopadu.

Přímá manuální pomoc dobrovolníků

Téměř dva týdny (nepřetržitě **od 12. do 24. června**) pomáhali dobrovolníci Diakonie ČCE odklízet škody, které povodeň způsobila.

Do pomoci se zapojilo celkem **25 dobrovolníků** z celé České republiky. Dobrovolníci pracovali podle svých časových možností. Někteří přijeli na víkend, mnozí si na pomoc zasaženým lidem vyhradili celý týden.

Dohromady pracovali dobrovolníci **v 17 zaplavených domácnostech**, především seniorů a jiných sociálně potřebných rodin (v mnoha z nich i několik dní po sobě). Celkem bylo odpracováno **445 hodin** dobrovolnické práce.

Nejčastěji dobrovolníci odnášeli bahno ze zatopených domů, sklepů a zahrad, vyklízeli poškozené vybavení, oklepávali omítky nebo čistili zaplavené domy. Byli velkým povzbuzením pro zasažené, kterým často po několikadenním uklízení již docházely síly.

Humanitární základna byla otevřena v Rýmařově 11. června večer. První dobrovolníci přijeli na základnu v pátek 12. června dopoledne a již ten den začali pracovat přímo v Šumvaldu. Poslední dobrovolníci odjeli 24. června, kdy byl také provoz humanitární základny ukončen.

Díky vstřícnosti Gymnázia a Střední odborné školy v Rýmařově bylo možné dobrovolníky ubytovat v budově, která běžně slouží jako domov mládeže. Stravování dobrovolníků zajišťovala školní jídelna

patřící stejné škole. Na základně také probíhaly veškeré administrativní úkony související s činností Střediska HRS v místě.

Technické vybavení pro humanitární základnu bylo přivezeno ze skladu humanitární pomoci v Bělči nad Orlicí (wapky, nářadí). Vysoušeče určené k vypůjčce byly dovezeny ze skladu humanitární pomoci ve Valašském Meziříčí.

Vysoušení v domácnostech

Již během působení dobrovolníků byla zasaženým obyvatelům nabídnuta pomoc s vysoušením. Většina obyvatel měla vysoušeče vypůjčené od obce. I tak někteří projevíli zájem o zapůjčení vysoušeče. Domácnosti, které si vysoušeče zapůjčily, také navštívil **technický expert** Diakonie ČCE. Ten lidem žijícím v zatopených domech poradil, jak vysoušet co nejefektivněji.

Celkem této nabídky přímo v Šumvaldu využilo **5 domácností**, které měly vysoušeče k dispozici od června do konce října.

Dalších **10 vysoušečů** bylo zapůjčeno Obecnímu úřadu v Oskavě. Obecní úřad zajišťoval vypůjčování vysoušečů svým občanům sám.

Finanční podpora

Finanční sbírku vyhlásilo Středisko HRS na podporu lidem zasaženým povodněmi 18. června. Ve spolupráci s Charitou Šternberk, která na Uničovsku působí dlouhodobě a která prováděla opakovaný monitoring sociální situace povodněmi zasažených rodin, byly vybrány nejzranitelnější domácnosti. Mezi tyto domácnosti pak Středisko HRS rozdělilo na přelomu října a listopadu finanční prostředky z veřejné sbírky.

Celkem bylo z veřejné sbírky podpořeno **27 domácností**, mezi které bylo rozděleno **197 100 Kč**. Nejvíce bylo finančně podpořeno domácností ze Šumvaldu a jeho místní části Břevenec (17 domácností), dále pak z Dolní Loučky (7 domácností), Dolní Libiny (2 domácnosti) a Oskavy (1 domácnost).

Návštěva domácností za účelem administrace finanční podpory z veřejné sbírky společně s dobrovolníky z VOŠ Caritas (Uničov, 30. - 31. října 2020)

Spolupráce s jinými organizacemi

Komunikace a spolupráce s jinými organizacemi probíhala po celou dobu humanitární pomoci. Již při vyhodnocování situace před zahájením humanitární pomoci vedoucí humanitární pomoci kontaktovala ostatní zástupce neziskových organizací. Komunikace také probíhala se zástupci obce Šumvald a Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje.

Při zajišťování místa pro humanitární základnu Středisko HRS požádalo o pomoc sbory ČCE v okolí. Osloveno bylo také Středisko Diakonie ČCE v Rýmařově. Díky místním kontaktům bylo zprostředkováno ubytování v Domově mládeže.

Koordinace dobrovolnické pomoci na místě probíhala ve spolupráci se zasahujícími jednotkami Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje a také obcí Šumvald. Tyto koordinující složky poskytovaly kontakty na nejvíce zasažené domácnosti. I tak ale bylo nutné provádět vlastní monitoring situace a v jednotlivých domácnostech zjišťovat, zda potřebují dobrovolnickou pomoc s úklidem a s odstraňováním škod po povodni.

Během působení dobrovolníků v Šumvaldu také probíhala spolupráce s krizovými interventy Českého červeného kříže a psychologem Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje. Ti byli připraveni poskytnout základní psychologickou pomoc a případně krizovou intervenci tam, kde to bylo potřeba.

Při rozdělování finanční pomoci Středisko HRS spolupracovalo s Charitou Šternberk, která předala Středisku HRS kontakty na domácnosti, které potřebují finanční pomoc. Spolupracovalo také s dalšími neziskovými organizacemi, se kterými se vzájemně informovalo o připravované finanční pomoci tak, aby se dostala skutečně tam, kde bylo třeba.

Humanitární tým Střediska HRS

Koordinaci humanitární pomoci i její přímé poskytování zajišťovali tito zaměstnanci Diakonie ČCE – HRS:

- Kristina Ambrožová, ředitelka Střediska HRS
- Jarmila Dvořáková, vedoucí humanitární pomoci v ČR
- Kamila Šimková, koordinátor humanitární pomoci
- Silvie Ledinská, koordinátor humanitární pomoci
- Vladimír Procházka, expert technické pomoci
- Ivana Dingová, PR a fundraising

Do pomoci se zapojili i mnozí **dobrovolníci** Diakonie ČCE.

Přehled mediálních výstupů

Úklid v Šumvaldu	Česká televize – Události
Diakonie pomáhá při povodních, k dispozici jsou vysoušeče i expert	Pardubický deník
Hasiči pokračují v úklidu, pátrání po pohřešované je zatím neúspěšné	Týden.cz
Diakonie pomáhá při povodních, k dispozici jsou vysoušeče i expert	Chrudimský deník
Diakonie v Šumvaldu pomohla sedmnácti vyplaveným domácnostem	Proglas
Rozváželi pitnou vodu, pomáhali s odklizením bahna	iRozhlas
Po povodních na Uničovsku a Šumpersku pomáhaly desítky dobrovolníků, odpracovaly přes 4200 hodin	iRozhlas
Pomoc zaplaveným obcím	Česká televize – Události
Nevládní organizace vyčistí přes 300 studen	Hanácký večerník
Vlna solidarity. Neziskovky vybraly na pomoc zaplaveným obcím 2,8 milionu korun	Eurozprávy
Pomoc lidem	Metro
Peníze pomohou s vyčištěním více než 300 studen	TV Morava
Šumvald čistí studny	Česká televize – Události v regionech

Finanční zpráva

Příjmy

Na zajištění humanitární pomoci a finanční podpory povodněmi zasaženým občanům vyhlásilo Středisko HRS veřejnou sbírku. Díky finančním darům od **Synodní rady ČCE, mnoha farních sborů ČCE i individuálních dárců** se podařilo vybrat **247 324 Kč**.

Zajištění humanitární pomoci by se také neobešlo bez každoroční finanční podpory od Synodní rady ČCE Středisku HRS, díky které bylo možné zajistit fungování humanitární základny a zapojení dobrovolníků do humanitární pomoci v Šumvaldu.

Díky každoroční finanční podpoře od Synodní rady ČCE, ale i dalších dárců (Diakonie Katastrophenhilfe, GŘ HZS, Ministerstvo vnitra, Jihočeský kraj) se navíc daří udržovat připravenost Střediska HRS na povodňovou humanitární pomoc, které tak bylo schopné reagovat na humanitární potřeby občanů v Šumvaldu.

Výdaje

Z darů vybraných v rámci veřejné sbírky byla poskytnuta finanční podpora zasaženým domácnostem na Uničovsku. Podpořeno bylo 27 domácností, kterým byl předán finanční dar v celkové výši 197 100 Kč.

Výdaje byly také hrazeny v souvislosti se zajištěním provozu humanitární základny a zapojením dobrovolníků do humanitární pomoci (výdaje na ubytování, stravování a pojištění dobrovolníků, cestovné dobrovolníků, dopravu dobrovolníků na místě, ochranné pomůcky).

Dalšími výdaji, které vznikly v souvislosti se zajišťováním humanitární pomoci Střediska HRS po povodních, byly cestovní výdaje a osobní náklady zaměstnanců humanitárního týmu Střediska HRS, který byl odpovědný za koordinaci humanitární pomoci na místě i vedení humanitární základny.

Přehled výdajů na humanitární pomoc Střediska HRS:

- Přímá finanční pomoc občanům – 197 100 Kč
- Provoz humanitární základny, zapojení dobrovolníků - 57 354 Kč
- Cestovní náklady humanitárního týmu Střediska HRS – 8 867 Kč
- Osobní náklady humanitárního týmu Střediska HRS (nejsou explicitně kalkulovány)

Poděkování

Humanitární pomoc po povodních v Šumvaldu si vyžádala spoustu lidských sil i finančních prostředků. Odměnou nám i našim příznivcům může být poděkování od těch, kteří nabídku na pomoc po povodních přijali.

Z pozitivních ohlasů vybíráme jeden, který nás obzvláště potěšil:

"Chtěl bych ještě jednou spolu se svou manželkou poděkovat skupině dobrovolníků za náročnou, obětavou a nesmírně vítanou několikanásobnou pomoc při odstraňování následků povodně v obci Šumvald. Dojala nás neuvěřitelná ochota a pracovitost těchto dobrovolníků. Vaše humanitární pomoc je příkladem celé naší společnosti. Ještě jednou velké díky a vděk všem". Paní Marie (80 let) a pan Vojtěch (82 let)

Děkujeme všem dobrovolníkům, že neváhali a přijeli do Šumvaldu pomoci. Děkujeme i všem dárcům, kteří přispěli do veřejné sbírky. Tato práce by nebyla možná bez podpory Českobratrské církve evangelické, farních sborů ČCE, dalších středisek Diakonie ČCE, jednotlivců, dobrovolníků a našich partnerů z řad ostatních neziskových organizací. Vaší pomoci si velmi vážíme.

Mgr. Kristina Ambrožová
ředitelka Diakonie ČCE – Střediska HRS